

Sveinung Bergstøl in memoriam (1929-2013)

Av Roy Kristiansen

Det tynnes i rekken av norske mineraloger og 21. Januar 2013 gikk Sveinung Bergstøl bort, 83 år gammel. Vi som er litt oppi årene kjente ham og han har i mange år vært å se på Kongsberg mineral symposium etter at han ble pensjonist fra Geologisk institutt, NTNU, Universitetet i Trondheim.

Sveinung Bergstøl var opprinnelig odelsgutt fra Numedal, men frasa seg det. Han gikk på Eidsvold landsgymnas og ble senere cand.real. fra Universitetet i Oslo, og jobbet i sine første år som vitenskapelig assistent på Mineralogisk-geologisk museum sammen med bl.a. professor Henrich Neumann. Allerede på 70-tallet hadde Bergstøl kontakt med John Peder Tveit i Tørdal og han fikk mange prøver fra Høydalen, som bl.a. endte opp med beskrivelsen av et nytt mineral oppkalt etter Tveit : tveititt (Bergstøl et al. 1977).

Senere ble Bergstøl ansatt ved NTNU (NTH dengang) som 1.amanuensis og jobbet tett på kjente geologer som Christopher Oftedahl, Jens Bugge og Frank Vokes.

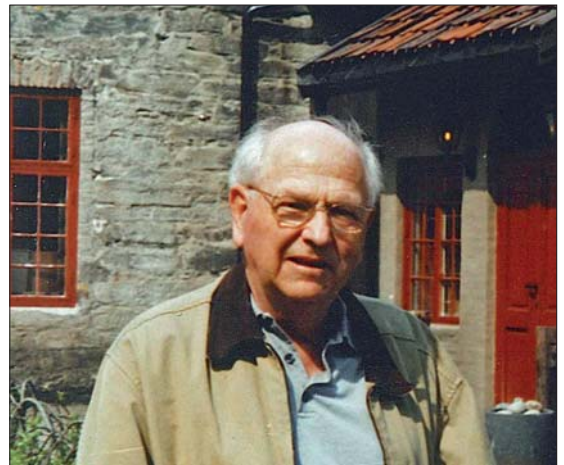
I begynnelsen av 1980-årene drev han og Gunnar Juve prospektering på tinn og beryllium i Tørdal-området, og mange kjenner artiklene (Bergstøl & Juve 1988, Juve & Bergstøl 1990) om oppdagelsene av bazzitt, scandium-holdig ixiolitt og pyroklor-gruppens mineraler med mye scandium i pegmatitten ved Heftetjern.

Det var disse to herrene som senere ga støtet til interessen for disse pegmatittene. Sommeren 1989 hadde vi f.eks. en befaring av de to store mineralogene Petr Černý fra universitetet i Manitoba i Kanada og François Fontan (1942-2007) fra universitetet i Toulouse, Frankrike.

Det har jo vist seg i etterkant at pegmatitten er unik med sin høye anrikning av Sc-mineraler og Sc-holdige mineraler, og det var naturlig at ekskursjonen ble lagt hit i forbindelse med det første Scandium-symposiet i verden i August 2003, hvor både Bergstøl og Juve var med.

Og Bergstøl uttrykte mange ganger på telefon hvor glad han var for oppdagelsene etter sprengningene vi gjorde i regi av GMV i 1998 og 2003. Hans interesse for mineraler forble til det siste.

PAX VOBISCUM.

Takk

En stor takk til Gunnar Juve for utfyllende opplysninger.

Et utvalg referanser

Bergstøl, S., Jensen, B.B. & Neumann, H. 1977. Tveitite, a new calcium yttrium fluoride. *Lithos*, 10: 81-87

Bergstøl, S. & Juve, G. 1988. Scandian ixiolite, pyrochlore and bazzite in granite pegmatite in Tørdal, Telemark, Norway. A contribution to the mineralogy and geochemistry of scandium and tin. *Mineralogy and Petrology*, 38:229-243.

Juve, G & Bergstøl, S. 1990. Caesian bazzite in granite pegmatite in Tørdal, Telemark, Norway. *Mineralogy and Petrology*, 43:131-136.

Juve, G. & Bergstøl, S. 1997. Granitt-pegmatittene i Tørdal, Telemark. *Norsk Bergverk-museum Skrift*, 12: 56-57.

Oftedal, I, Bergstøl, S. & Svinndal, S. 1960. The Larvik-Langesund and the Fen areas. *Inter. Geol. Congr., XXI Session Norway, guide-book. Norg. Geol. Unders.*, 212k: 1-17.